

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/51/2023
Identifikačné číslo spisu: 1419010070
Dátum vydania rozhodnutia: 11.10.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:1419010070.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Patrika Príbelského, PhD. na neverejnom zasadnutí spojenom s verejným vyhlásením rozsudku konanom 11. októbra 2023 v Bratislave, v trestnej veci obvineného O. J., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného O. J., proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2To/27/2020, z 24. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2To/27/2020, z 24. júna 2020 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/15/2019, z 27. februára 2020
p o r u š e n ý z á k o n

v § 31 ods. 1 Trestného poriadku, § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku v neprospech obvineného O. J.S..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2To/27/2020, z 24. júna 2020 ako aj rozsudok Okresného o súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/15/2019, z 27. februára 2020 v časti - vo všetkých výrokoch týkajúcich sa obvineného O. J., ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku Mestskému súdu Bratislava I p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku obvineného O. J., narodeného XX. W. XXXX v I., naposledy bytom v I., J. XX, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody a Ústave na výkon väzby Ilava, neberie do väzby.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/15/2019, z 27. februára 2020 bol obvinený O. J. uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. i) Trestného zákona.

Za to mu bol uložený podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 17 (sedemnást) rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona súd zaradil obvineného na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia. Súčasne obvinenému podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona uložil trest prepadnutia majetku a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad vo výmere 3 (tri) roky.

O odvolaní obvineného O. J., ako aj ďalších obvinených rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom, sp. zn. 2To/27/2020, z 24. júna 2020 podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku, a to tak, že vo výroku I. zrušil rozsudok Okresného súdu Bratislava IV v celom rozsahu a zároveň rozhodol podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku tak, že upravil skutkový stav nasledovne:

obvinení O. J., Y. U., Š. T. spolu s A. O., O. M., t. č. právoplatne odsúdených na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 01.03.2019, sp. zn. 6T/4/2019, a T. A. a P. G., ktorí sú stíhaní v iných trestných konaniach, ako aj s ďalšími doposiaľ nestotožnenými osobami, minimálne od začiatku roka 2017 až do dňa 26.03.2018 (T. A. iba do dňa 30.10.2017, kedy bol zadržaný políciou v súvislosti s drogovou trestnou činnosťou) ako členovia organizovanej skupiny po viacerých vzájomných dohodách, získaní kontaktov v zahraničí (Holandsko), organizovali pravidelný neoprávnený dovoz kokaínu z Holandského kráľovstva na územie Slovenskej republiky do Bratislavy, najmä do okresu Bratislava IV - mestské časti Karlova Ves a Dúbravka, a to zvyčajne vo väčších množstvách (cca 1 000g až 2 000g), kde si potom takto neoprávnene dovezený kokaín rozdeľovali, ukrývali ho na neznámych miestach v rámci I. kraja a následne neoprávnene so ziskom predávali vopred dohodnutým odberateľom (dílerym), ktorí ho ponúkali ďalším odberateľom alebo aj konečným konzumentom, menovaní takto konali s cieľom rýchleho zbohatnutia, v rámci uvedeného zoskupenia mali presne rozdelené jednotlivé úlohy, pôsobili koordinovane a disciplinovane, pričom niektorí členovia zoskupenia sa vzájomne ani nepoznali, aby tak eliminovali riziko vzájomného prezradenia, v prípade zadržania niektorého člena políciou, taktiež si z uvedeného dôvodu neprehrádzali ani mená svojich odberateľov (dílerym), každá dodávka kokaínu bola vopred presne dohodnutá s doposiaľ nestotožnenými osobami v Holandsku, boli na ňu pripravené finančné prostriedky a bolo aj určené, ktorému odberateľovi, resp. odberateľom po privezení na územie Slovenskej republiky bude za dohodnutú cenu v konkrétnom množstve dodaná, v rámci skupiny mali najvyššie postavenie obvinení O. J., Y. U. ako aj A. O., ktorí riadili ďalšie osoby v rámci skupiny, komunikovali ohľadne kúpy kokaínu s doposiaľ nestotožnenými osobami v Holandskom kráľovstve, kam aj osobne za týmto účelom niekoľko razy vycestovali, každý z nich mal na Slovensku svojich odberateľov, o ktorých ostatným nepovedal, aby sa navzájom neohrozili a eliminovali možnosť prezradenia ich totožnosti, obvinený O. J. v priebehu roku 2017 zabezpečil kuriéra na dovoz kokaínu, a to obvineného Š. T., tento vozil osobnými motorovými vozidlami kokaín z Holandska na Slovensko pre A. O. a obvinených O. J. a Y. U., ktorí sa na kúpu kokaínu finančne skladali, A. O. získal osobné kontakty pre účely kúpy kokaínu v Holandskom kráľovstve, kde komunikoval s doposiaľ nestotožnenými osobami vystupujúcimi pod prezývkami „I.“ a „A.“, tieto kontakty mu sprostredkovali P. G. a T. A., ktorí sa zúčastnili počiatočných ciest do Holandska, A. O. si malú časť dovezeného kokaínu nechával pre vlastnú potrebu a väčšiu časť neoprávnene predával so ziskom najmä O. M., pričom tento následne so ziskom neoprávnene predával kokaín doposiaľ nestotožneným osobám, vyššie menované zoskupenie osôb zorganizovalo viacero ciest do Holandského kráľovstva za účelom neoprávnenej kúpy kokaínu a jeho dovozu na Slovensko, a to nasledovne - v mesiaci január 2017 pravdepodobne v období od 13.01.2017 do 16.01.2017 sprostredkoval T. A. cez P. G. prvú cestu do Holandského kráľovstva za účelom kúpy kokaínu, tejto sa zúčastnili A. O., obvinený Y. U., T. A. a P.

G., pričom osobné motorové vozidlo zn. Škoda Octavia Combi, striebornej farby, EČV: I. zabezpečil T. A. z autopožičovne BB AUTOLAND, so sídlom Hraničná 16/A, Bratislava, finančnú hotovosť vopred zabezpečili A. O. a obvinený Y. U. rovným dielom, každý po 3 500,- Eur, následne po vopred dohodnutých inštrukciách od doposiaľ nestotožnených osôb vystupujúcich pod prezývkami „I.“ a „A.“ vycestovali do mesta Helmond v Holandsku, kde osoby vystupujúce pod uvedenými prezývkami predali A. O. 100g kokaínu za cenu 3 500,- Eur a obvinenému Y. U. 100g kokaínu za cenu 3 500,- Eur, po návrate na územie Slovenskej republiky A. O. a obvinený Y. U. predali takto zakúpený kokaín každý samostatne sám svojmu odberateľovi,

- v mesiaci február 2017, pravdepodobne v období od 05.02.2017 do 07.02.2017 uskutočnili druhú cestu do mesta Helmond v Holandsku A. O., T. A. a P. G., a to na osobnom motorovom vozidle zn. Škoda Rapid, svetlo modrej azúrovej farby, EČV: I.-XXXJS, ktoré zapožičal z autopožičovne Renoz, s. r. o., A. O. na meno T. A., pričom od osôb s prezývkami „I.“ a „A.“ kúpili kokaín o hmotnosti 1 000g, tento kokaín následne previezli v rezerve uvedeného vozidla, na ktorom išli T. A. a P. G., v druhom vozidle išla osoba s prezývkou „I.“ spolu s A. O., do mesta Berg alebo Kittsee v Rakúskej republike, kde na druhý deň si od „I.“ kúpil 500g kokaínu obvinení Y. U. za sumu 17 500,- Eur, tieto následne predal doposiaľ neustáleným osobám a 500g kokaínu si kúpil A. O. za cenu 12 000,- Eur, z ktorých 400g kokaínu predal O. M. za sumu 20 000,- Eur a zvyšných 100g kokaínu A. O. skonzumoval, alebo rozdal, pričom zo zisku vyplatil za sprostredkovanie T. A. sumou 2 000,- Eur, po vzájomnej dohode A. O. a obvineného O. J. v presne nezistený deň mesiaca marec 2017, kedy T. A. zapožičal osobné motorové vozidlo, vycestovali obvinený O. J. a T. A. na tretiu cestu najskôr do mestečka Best, a potom do mesta 's-Hertogenbosch v Holandskom kráľovstve za účelom nákupu 1 000g kokaínu za sumu 29 000,- Eur, pričom tieto finančné prostriedky poskytol z väčšej časti obvinený O. J., približne o 3 000,- Eur viacej ako A. O., kúpený kokaín po privezení na územie Slovenska A. O. Y. predal O. M. za sumu 37 000,- Eur, finančný zisk v hodnote 8 000,- Eur si rozdelili tak, že 4 000,- Eur si zobral obvinený O. J., 2 500,- Eur si ponechal A. O. a 1 500,- Eur dostal T. A., pričom ešte počas uvedeného pobytu v Holandskom kráľovstve obvinení O. J. dohodol kúpu ďalších 2 000g kokaínu,
- následne v mesiaci apríl 2017, pravdepodobne v období od 21.04.2017 do 23.04.2017 obvinený O. J. dal sumu 46 000,- Eur A. O., ktorý doložil sumu 8 000,- Eur na nákup kokaínu o hmotnosti 2 000g, pričom do Holandského kráľovstva vycestoval A. O. na osobnom motorovom vozidle zn. Chevrolet bielej farby alebo na vozidle zn. Honda CR-V, EČ I.-XXXXT, zapožičané z auto požičovne Renoz, s. r. o., a dovezol kokaín s hmotnosťou 2 000g, pričom 1 000g kokaínu predal A. O. za sumu 37 500,- Eur O. M. a druhých 1 000g kokaínu si obvinený O. J. prevzal a predal samostatne, zisk z predaja O. M. si rovným dielom rozdelili A. O. a obvinený O. J., po takto rozbehnutom nelegálnom obchode s kokaínom a po vzájomnej dohode A. O. s obvinenými O. J. a Y. U., keď obvinený O. J. zabezpečil obvineného Š. T. ako šoféra - kuriéra s vozidlom na dovoz kokaínu z Holandského kráľovstva na územie Slovenskej republiky, ďalšie cesty v roku 2017 do Holandského kráľovstva pre kokaín už menovaní traja neabsolvovali, ale chodil obvinený Š. T., ktorého zabezpečoval obvinený O. J., pričom obvinený O. J. a A. O. sa na ďalších obchodoch s kokaínom dohadovali cez telefón s doposiaľ nestotožnenou osobou vystupujúcou pod prezývkou „I.“, a to tak, že vždy dohodli miesto a čas prevzatia ako aj množstvo kokaínu, obyčajne sa jednalo o 1 000g na jednu cestu, kde obvinený O. J. dával väčšiu časť peňazí na tieto nákupy, následne takto dovezený kokaín A. O. predával O. M., A. O. taktiež 500g kokaínu predal aj Mgr. B. Š., a to v McDonalde v OC AUPARK na Einsteinovej ulici v Bratislave - Petržalke, za ktorý mu zaplatil sumu 15 000,- Eur, pričom z každého predaného kokaínu si zisk delili obvinený O. J. a A. O. rovným dielom, obvineného Š. T. vyplácali sumou 2 000,- Eur alebo 50g kokaínu za jednu cestu, opísaným spôsobom A. O. a obvinení O. J., Y. U., ako prední členovia organizovanej skupiny zaoberajúcej sa drogovou trestnou činnosťou, najmä v priebehu roku 2017 až do ich zadržaní políciou dňa 26.03.2018, neoprávnene v Holandsku kúpili, dovezli, alebo si dali dovezť na Slovensko, následne prechovávali a so ziskom neoprávnene predali kokaín v hodnote presahujúcej sumu 26 600,- Eur, A. O. v tomto období neoprávnene predal na viac razy kokaín O. M., a to v hodnote presahujúcej sumu 26 600,- Eur, z kokaínu, ktorý si A. O. nechával pre seba, dával a neoprávnene predával v malých množstvách kokaín aj A. P., táto mala kokaín od A. O. alebo od doposiaľ nezistených osôb, takto neoprávnene zadovážený kokaín buď skonzumovala, neoprávnene predala, ale najmä rozdala ďalším osobám, kokaín je v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradený do II. skupiny omamných látok.

Právna kvalifikácia skutku sa oproti prvostupňovému rozhodnutiu nezmenila.

Za to druhostupňový súd uložil obvinenému O. J. podľa § 172 ods. 3 Trestného zákona, s použitím § 36 písm. j), § 38 ods. 3 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 16 (šestnásť) rokov. Podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil obvineného na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom strázenia. Súčasne obvinenému podľa § 58 ods. 3 Trestného zákona uložil trest prepadnutia majetku a podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona mu uložil ochranný dohľad vo výmere 3 (tri) roky.

Vo výroku II. krajský súd podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie matky obvineného Š. T., A. F. zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením, sp. zn. 1Tdo/48/2021, zo 14. septembra 2022 dovolanie obvinených, medzi nimi aj O. J., proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2To/27/2020, z 24. júna 2020 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Na základe ústavnej sťažnosti obvineného O. J. rozhodol Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom, sp. zn. II. ÚS 36/2023, z 9. augusta 2023 tak, že uznesením dovolacieho súdu, sp. zn. 1Tdo/48/2021, zo 14. septembra 2022 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu, na zákonného sudcu a na prezumpciu neviny podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, jeho práva na spravodlivé súdne konanie a na prezumpciu neviny podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie a na prezumpciu neviny podľa čl. 47 druhej vety a čl. 48 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, predmetné uznesenie zrušil a vec dovolaciemu súdu vrátil na ďalšie konanie. Sťažovateľovi zároveň priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 757,74 eur, ktorú je dovolací súd povinný zaplatiť právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nebolo vyhovené.

Ústavný súd dovolaciemu súdu vytkol ako dôvodnú najmä námietku sťažovateľa smerujúcu proti zloženiu senátu okresného súdu v súvislosti s osobou prísediacej sudkyne Gulíškovej. Ďalším dôvodom na vrátenie veci bolo vytknutie zo strany ústavného súdu, že sa najvyšší súd dostatočným spôsobom nevysporiadal s námietkou obvineného, týkajúcej sa zmeny zloženia senátu dovolacieho súdu.

+ + +

Podľa § 362b ods. 1 Trestného poriadku po doručení nálezu ústavného súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu alebo jeho časť, pokračuje orgán činný v trestnom konaní alebo súd v tom štádiu trestného konania, ktoré bezprostredne predchádzalo vydaniu zrušeného rozhodnutia, ak zákon alebo nález ústavného súdu neustanoví inak. Orgán činný v trestnom konaní alebo súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci ústavný súd.

Po doručení nálezu ústavného súdu najvyšší súd ako súd dovolací v súlade s § 362b ods. 1 Trestného poriadku pokračoval v konaní o dovolaní obvineného O. J. a vec opätovne posúdil, avšak iba v rozsahu vymedzenom dôvodmi, ktoré viedli k zrušeniu jeho predchádzajúceho rozhodnutia (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 45/2017). Trestná vec sa vrátila do senátu 1T, ktorý podľa platného a účinného rozvrhu práce rozhoduje v zložení JUDr. Martin Bargel, JUDr. Patrik Príbelský, PhD. a JUDr. Emil Klemanič.

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal

procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku.

O podanom dovolaní postupom podľa § 382a Trestného poriadku rozhodol na neverejnom zasadnutí, pretože zistil, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, je zjavne preukázaný a je zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 a § 388 ods. 1 Trestného poriadku. Následne v ten istý deň verejne vyhlásil rozsudok prijatý na neverejnom zasadnutí.

Vo vzťahu k obvineným namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, spočívajúceho v osobe prísediacej sudkyne okresného súdu, Gulíškovej, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý v náleze, sp. zn. II. ÚS 36/2023, z 9. augusta 2023 uviedol:

„38.11. V demokratickej spoločnosti má zásadný význam, aby sudy vzbudzovali dôveru verejnosti a predovšetkým, pokiaľ ide o trestné konanie, u obvinených. Na tento účel čl. 6 Dohovoru vyžaduje, aby tribunál spadajúci do jeho pôsobnosti bol nestranný (Padovani v. Taliansko).

38.12. Nestrannosť znamená absenciu predsudkov alebo zaujatosti. Existencia nestrannosti na účely čl. 6 ods. 1 Dohovoru musí byť určená subjektívnym testom, teda na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danom prípade, ako aj objektívnym testom, teda zisťovaním, či sudca ponúkol záruky dostatočné na vylúčenie akýchkoľvek legitímnych pochybností v tomto ohľade (Ferrantelli a Santangelo v. Taliansko).

38.13. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá až do preukázania opaku (Morel v. Francúzsko).

38.14. Objektívny test znamená zistenie, či okrem osobného správania sudcu existujú zisiteľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o jeho nestrannosti, pričom v tomto ohľade môže byť do určitej miery dôležité aj zdanie (Wettstein v. Švajčiarsko).

38.15. Samotná skutočnosť, že sudca prvého stupňa už urobil predchádzajúce rozhodnutia týkajúce sa toho istého trestného činu, nemôže byť považovaná za takú, ktorá odôvodňuje obavy z jeho nestrannosti (Dragojević v. Chorvátsko). Rovnako samotná skutočnosť, že sudca už rozhodol o podobných, ale nesúvisiacich trestných obvineniach, alebo že už súdil spoluobvineného v samostatnom trestnom konaní, sama osebe nepostačuje na spochybnenie nezaujatosti tohto sudcu v nasledujúcom konaní (Chodorkovskij a Lebedev v. Rusko).

38.16. Pri skúmaní nestrannosti vnútroštátneho súdu treba zohľadniť či sudca, ktorý sa zúčastnil oboch konaní, bol profesionálnym sudcom, ktorého možno považovať za pripravenjšieho ako laického sudcu alebo porotcu zbaviť sa skúseností a zistení z predchádzajúceho procesu (Chodorkovskij a Lebedev v. Rusko, Meng v. Nemecko).

38.17. V rámci trestného konania začatého proti dvom osobám je prípustné, aby vnútroštátny súd najprv uznesením prijal vyhlásenie o vine prvej osoby pre trestné činy uvedené v obžalobe a údajne spáchané v spolupáchateľstve s druhou osobou, ktorá neurobila vyhlásenie o vine, a následne rozhodol po vykonaní dokazovania vzťahujúceho sa na skutky vyčítané tejto druhej osobe o jej vine pod podmienkou, že na jednej strane uvedenie druhej osoby ako spolupáchateľa údajne spáchaných trestných činov je nevyhnutné na kvalifikáciu právnej zodpovednosti osoby, ktorá urobila vyhlásenie o vine a že na druhej strane v tom istom uznesení a/alebo obžalobe, na ktorú sa toto uvedené uznesenie odvoláva, sa jasne uvedie, že vina tejto druhej osoby nebola zákonným spôsobom preukázaná a bude predmetom samostatného vykonania dokazovania a rozhodnutia (uznesenie Súdneho dvora, č. k. C-709/18, z 28. mája 2020)

38.18. V rámci aplikácie už uvedených zásadných právnych východísk na daný prípad treba z pohľadu ústavného súdu dospieť k záveru, že námietka sťažovateľa smerujúca proti zloženiu senátu okresného súdu v súvislosti s osobou prísediacej sudkyne Gulíškovej je dôvodná.

38.19. Predovšetkým treba poznamenať, že sťažovateľ v podanom dovolaní v súvislosti s námietkou nesprávneho zloženia senátu okresného súdu výslovne poukazoval na stanovisko ESĽP vyplývajúce z jeho rozhodnutia vo veci Meng proti Nemecku ako aj na stanovisko Súdneho dvora č. k. C-709/18 z 28. mája 2020. Najvyšší súd však napriek tomu sa touto konkrétne označenou argumentáciou nezaoberal, ba

dokonca v podrobnom zhrnutí dôvodov podaného dovolania sa o nej ani nezmienil. Nereflektoval na ňu ani vo vyjadreniach podaných ústavnému súdu. Už len táto skutočnosť sama osebe budí vážne pochybnosti o správnosti záverov najvyššieho súdu týkajúcich sa námietky nesprávneho zloženia senátu okresného súdu.

38.20. Ústavný súd pri bližšom hodnotení námietky sťažovateľa konštatuje, že prísediaca sudkyňa Gulíšková, ktorá nebola sudcom - profesionálom a ktorá pred rozhodovaním vo veci sťažovateľa rozhodovala ako prísediaca sudkyňa aj vo veci O., M. a P. o trestných činoch spolu súvisiacich, a to v rámci rozsudku o schválení dohody o vine a treste, v zmysle judikatúry EŠLP (pozri bod 38.16) mala byť bez ďalšieho vylúčená z konania a rozhodovania vo veci sťažovateľa. Ako sa zdá, zároveň jej účasť v senáte okresného súdu vo veci sťažovateľa mohla byť aj porušením zásady prezumpcie nevinoty za podmienky, že v rozsudku okresného súdu o schválení dohody o vine a treste, č. k. 6 T 4/2019, z 1. marca 2019 neboli uvedené konštatovania, na ktoré pre takéto prípady poukazuje Súdny dvor (pozri bod 38.17). Konečný záver v tomto smere ústavný súd nemohol urobiť, keďže rozsudok okresného súdu o schválení dohody o vine a treste, č. k. 6 T 4/2019, z 1. marca 2019 nemal k dispozícii“.

Vo vzťahu k obvineným uplatnenej námietke týkajúcej sa nesprávneho zloženia senátu okresného súdu v súvislosti s osobou prísediacej sudkyne Gulíškovej je dovolací súd viazaný vysloveným názorom ústavného súdu a uvádza, že prísediaca sudkyňa Gulíšková, ktorá nebola sudcom - profesionálom a ktorá pred rozhodovaním vo veci obvineného rozhodovala ako prísediaca sudkyňa aj vo veci O., M. a P. o trestných činoch spolu súvisiacich, a to v rámci rozsudku o schválení dohody o vine a treste, mala byť (bez ďalšieho) vylúčená z konania a rozhodovania vo veci obvineného O. J.. Pri skúmaní nestrannosti vnútroštátneho súdu treba zohľadniť či sudca, ktorý sa zúčastnil oboch konaní, bol profesionálnym sudcom, ktorého možno považovať za pripravenšieho ako laického sudcu alebo porotcu zbaviť sa skúseností a zistení z predchádzajúceho procesu (Chodorkovskij a Lebedev v. Rusko, Meng v. Nemecko). Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že táto dovolacia námietka obvineného je dôvodná.

Vo vzťahu k otázke porušenia zásady prezumpcie nevinoty účasťou prísediacej Gulíškovej v senáte okresného súdu v predmetnej veci dovolací súd dodáva, že v rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 6T/4/2019, z 1. marca 2019, ktorým bola schválená dohoda o vine a treste, je v skutkovej vete jasne uvedené, že: „...obvinení A. O. a O. M. spolu s O. J., Y. U., Š. T., T. A., P. G., ktorí sú stíhaní v iných trestných konaniach ako aj s ďalšími doposiaľ nestotožnenými osobami...“. S ohľadom na takto formulovaný výrok rozhodnutia je možné konštatovať, že prezumpcia nevinoty v predmetnej veci bola podľa názoru najvyššieho súdu zachovaná. Takémuto záveru by zodpovedalo aj odôvodnenie nálezu ústavného súdu v bode 38.20 tretia veta, nie však výrok tohto nálezu. Keďže záväzný je výrok nálezu a nie odôvodnenie, najvyšší súd uzatvára, že v predmetnej veci bola porušená aj prezumpcia nevinoty obvineného.

Čo sa týka obvineným namietaného sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Emila Klemaniča tým, že bol ustanovený za člena senátu najvyššieho súdu už po pridelení veci obvineného O. J., pričom sa tak stalo bez náhodného výberu alebo vopred stanoveného algoritmu, a to zmenou rozvrhu práce, najvyšší súd uvádza nasledovné.

Podľa čl. XXVII ods. 2, Rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2021 v znení opatrenia č. 18, t. j. v znení účinnom v čase predloženia veci (ďalej len „rozvrh práce na rok 2021“), Trestné veci predložené najvyššiemu súdu do 31. decembra 2020 (vrátane vecí, ktoré boli vrátené súdom nižšieho stupňa ako predčasne predložené) dokončia senáty v pôvodnom zložení, t. j. zložení podľa rozvrhu práce v znení účinnom v čase pridelenia veci. Ak takého senátu niet, lebo člen tohto senátu nevykonáva funkciu sudcu najvyššieho súdu (napr. z dôvodu preloženia na iný súd, dočasného pridelenia na výkon funkcie predsedu súdu, dočasného pozastavenia, prerušenia alebo zániku funkcie sudcu) na zastupovanie a doplnenie neúplných senátov sa použijú ustanovenia rozvrhu o práce o zastupovaní (včítane zloženia zastupujúcich súdnych oddelení) v znení účinnom v čase vzniku dôvodu na uskutočnenie zastupovania, resp. doplnenie neúplného senátu; to neplatí, ak predsedu senátu alebo sudcu, ktorý prestal vykonávať funkciu sudcu, z tohto dôvodu nahradí na základe zmeny rozvrhu práce

iný sudca. Ak sa v dôsledku zmeny v personálnom obsadení trestnoprávneho kolégia doplní neúplný senát, dovtedy nerozhodnuté veci prejedná a rozhodne senát v novom (doplnenom) zložení. Toto ustanovenie sa primerane použije i na každú zmenu v zložení senátu počas obdobia, na ktoré sa tento rozvrh práce zostavuje.

Citované ustanovenie rozvrhu práce na rok 2021 má svoj základ v ustanovení § 51 ods. 4 písm. b), časť za bodkočiarkou, zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého pri zmene v zložení senátu sa vec ponecháva v pôvodnom senáte, alebo sa prerozdelení do iného senátu, kde sa zaraďuje sudca spravodajca tak, aby prerozdelením vecí bola zabezpečená rovnomerná zaťaženosť senátov na súde. A hoci je podľa najvyššieho súdu toto ustanovenie systematicky nesprávne začlenené do ustanovenia § 51 ods. 4 zákona o súdoch, ktoré sa primárne vzťahuje na samosudcovskú agendu, z jeho znenia (ktoré je v prípade senátneho rozhodovania podľa v pomere špeciality aj vo vzťahu k § 51 ods. 6 zákona súdoch) jednoznačne vyplýva, že pre prípady, keď v dôsledku zmeny v obsadení súdu sudcami, a to vrátane zmeny v dôsledku dočasného pridelenia, dôjde k zmene v zložení senátu, vytvoril zákonodarca alternatívu k prerozdeleniu už pridelených vecí náhodným výberom, a to tak, že v záujme zabezpečenia rovnomernej zaťažnosti senátov na súde sa pri zmene v zložení senátu vec buď ponechá v pôvodnom senáte, alebo sa prerozdelení do iného senátu, kde sa zaraďuje sudca spravodajca. Za nesporné je preto možné považovať to, že pri posúdení, či ide o pôvodný senát alebo iný senát, nie je rozhodujúce jeho číselné označenie ale zloženie. Podľa najvyššieho súdu predstavuje ustanovenie § 51 ods. 4 písm. b) veta za bodkočiarkou zákona o súdoch osobitný/autonómny spôsob prerozdelenia už pridelených vecí, ktorým zákonodarca umožnil reagovať na personálne zmeny v obsadení súdu tak, aby bola zabezpečená rovnomerná zaťaženosť jeho jednotlivých senátov, a teda v konečnom dôsledku naplnené právo každého na prerokovanie jeho vecí bez zbytočných prieťahov.

Dovolací súd vychádzajúc z uvedeného poukazuje vo vzťahu k posudzovanej veci na to, že v čase jej nápadu (10. decembra 2021, sp. zn. 1Tdo/57/2021, vo vzťahu k obvinenému O. J., ktorá bola následne podľa § 21 ods. 3 Trestného poriadku per analogiam na § 18 ods. 1 Trestného poriadku spojená na spoločné konanie so sp. zn. 1Tdo/48/2021, ktorá dovolaciemu súdu napadla 15. októbra 2021) bol senát 1T dlhodobý (takmer rok) neúplný, keď ho tvorili JUDr. Martin Bargel ako riadiaci predseda senátu a JUDr. Patrik Príbelský, PhD. ako predseda senátu.

V súlade s čl. XVI ods. 4 rozvrhu práce na rok 2021 bol chýbajúci člen tohto senátu aj v danej veci doplnený sudcom zastupujúceho senátu 2T (konkrétne JUDr. Danou Wänkeovou), pričom sudcom spravodajcom bol JUDr. Martin Bargel. Následne, 15. decembra 2021 bol na najvyšší súd preložený JUDr. Emil Klemanič, ktorý bol súčasne zaradený do senátu 1T. Z pohľadu § 51 ods. 4 písm. b) veta za bodkočiarkou zákona o súdoch tak bol v dôsledku zmeny v obsadení najvyššieho súdu sudcami vytvorený senát v zložení JUDr. Martin Bargel, JUDr. Patrik Príbelský, PhD. a JUDr. Emil Klemanič a podľa čl. XXVII ods. 2 posledné dve vety rozvrhu práce na rok 2021 boli všetky nerozhodnuté veci z pôvodne neúplného senátu, ktoré boli pridelené JUDr. Martinovi Bargelovi a JUDr. Patrikovi Príbelskému, PhD. ako sudcom spravodajcom [s výnimkou vecí, v ktorých už bol učený termín verejného alebo neverejného zasadnutia (čl. XXVIIa rozvrhu práce na rok 2021)], v súlade s uvedeným zákonným ustanovením prerozdelené do tohto senátu, do ktorého boli títo sudcovia od 15. decembra 2021 zaradení, t. j. do senátu v zložení JUDr. Martin Bargel, JUDr. Patrik Príbelský, PhD. a JUDr. Emil Klemanič. Tým sa zároveň zabezpečila rovnomerná zaťaženosť jednotlivých senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, keďže v prípade ponechania nerozhodnutých vecí v pôvodnom senáte [ktorého tretím členom (podľa čl. XVI ods. 4 rozvrhu práce na rok 2021 nikdy nie však sudcom spravodajcom) bol vždy sudca zastupujúceho senátu 2T] by nastala situácia, keď sudcovia zastupujúceho senátu, by okrem vybavovania vlastného nápadu museli naďalej vybavovať aj nápad v ďalšom (pôvodne neúplnom) senáte, hoci v dôsledku zmeny v obsadení súdu sudcami by žiadny zo senátov už nebol neúplný.

Najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že nešlo o ad hoc zmenu zloženia senátu iba v predmetnej veci, ale o rozvrhom práce [v súlade s § 51 ods. 4 písm. b) zákona o súdoch. podľa ktorého - zmeny v

obsadení súdu sudcami, a to vrátane zmeny v dôsledku dočasného pridelenia sudcu; pri zmene v zložení senátu sa vec ponecháva v pôvodnom senáte, alebo sa prerozdelená do iného senátu, kde sa zaraďuje sudca spravodajca tak, aby prerozdelením veci bola zabezpečená rovnomerná zaťaženosť senátov na súde] vopred stanovené všeobecné pravidlo. Zmeny rozvrhu práce podľa § 51 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. sú organizačno-technické opatrenia predsedu súdu, ktoré s výnimkou prerozdelenia už pridelených vecí v prípade, ak bol sudca vylúčený [§ 51 ods. 4 písm. d) označeného zákona], nesúvisia so zaujatosťou sudcu. Predseda súdu pri takomto postupe neskúma pomer sudcu k veci ani k osobám, ale rieši objektívne vzniknutú situáciu predpokladanú v písmenách a), b), c) § 51 ods. 4 označeného zákona. Ani pri postupe podľa písmena d) § 51 ods. 4 označeného zákona (ak bol zákonný sudca vylúčený) nie je predseda súdu oprávnený skúmať zaujatosť či nezaujatosť sudcu, pretože o vylúčení sudcu už bolo právoplatne rozhodnuté. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že na vyššie uvedenej argumentácii nemení nič ani následná zmena sudcu spravodajcu (ktorým sa stal JUDr. Emil Klemanič), keďže podľa § 3 ods. 3 predposledná veta zákona o súdoch účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu.

S poukazom na vyššie uvedené, podľa názoru najvyššieho súdu, JUDr. Emil Klemanič bol a je zákonným sudcom senátu najvyššieho súdu v predmetnej trestnej veci, na základe čoho nebol dôvod na jeho vylúčenie z konania a rozhodovania v nej. Jeho účasť na rozhodovaní nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

K obvineným namietanej zaujatosti týkajúcej sa JUDr. Martina Bargela, najvyšší súd poukazuje na nález Ústavného súdu, sp. zn. II. ÚS 36/2023, z 9. augusta 2023, a to konkrétne body:

„39.4. V súvislosti s námietkou objektívneho nedostatku nestrannosti JUDr. Bargela a JUDr. Klemaniča z dôvodu, že v rámci iného trestného konania rozhodovali a rozhodli v rozpore s právnym názorom ESĽP v otázke obdobnej, akou je posúdenie otázky nestrannosti a nezaujatosti sudkyne okresného súdu Gulíškovej, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd je vlastne toho názoru, že o takejto námietke ako námietke smerujúcej proti procesnému postupu nebolo potrebné rozhodovať. Z pohľadu ústavného súdu je v tejto súvislosti významné, že sťažovateľ záver, podľa ktorého vo vzťahu k JUDr. Bargelovi a JUDr. Klemaničovi bola námietka ich zaujatosti založená na ich procesnom postupe (rozhodli inak, ako podľa právneho názoru ESĽP rozhodnúť mali), v podanej ústavnej sťažnosti nenapáda, a teda netvrdí, že vyčítané pochybenie sudcov pri rozhodovaní netreba považovať za procesný postup v konaní a 39.5. Pokiaľ ide o to, že záver, podľa ktorého o námietke zaujatosti nie je potrebné rozhodovať, prijal iba predseda senátu JUDr. Bargel, ústavný súd v postupe predsedu senátu nevidí pochybenie, ktoré by mohlo byť z ústavnoprávneho pohľadu relevantné. Z § 32 ods. 6 Trestného poriadku možno vyvodiť, že k záveru o tom, že o námietke zaujatosti sa nebude konať z niektorého z dôvodov tu uvedených, sa nedospieva formalizovaným postupom (teda prijatím uznesenia), ale tak, že stanovisko konajúceho súdu k námietke zaujatosti sa oznámi strane, ktorá námietku zaujatosti podala. Nemožno považovať pritom za pochybenie, keď takéto oznámenie sa realizuje prípisom predsedu senátu“.

Dovolací súd preto so zreteľom na uvedené pochybenia týkajúce sa rozhodovania vecí prísediacou sudkyňou okresného súdu Martou Gulíškovou podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil vo výroku tohto rozsudku porušenie zákona v neprospech obvineného, podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku, v časti týkajúcej sa obvineného J., zrušil rozsudok odvolacieho súdu, sp. zn. 2To/27/2020, z 24. júna 2020 a jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/15/2019, z 27. februára 2020 a zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad, a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal Mestskému súdu Bratislava I (poznámka najvyššieho súdu: do 31. mája 2023 vo veci rozhodoval Okresný súd Bratislava IV, následne od 1. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z., ktorým došlo k zmene vecnej príslušnosti na konanie v prvom stupni), aby vec v potrebnom rozsahu opätovne prerokoval a rozhodol.

Pri opätovnom prerokovaní a rozhodnutí bude potrebné, aby sa Mestský súd Bratislava I dôsledne riadil vyššie vyjadreným právnym názorom dovolacieho súdu vo vzťahu k zákonnému zloženiu senátu. S ohľadom na uvedené bude prvostupňový súd povinný vykonať konanie na súde prvého stupňa

opätovne, a to v zákonomnom zložení senátu.

Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku, ak sa vykonáva na obvinenom trest odňatia slobody uložený mu pôvodným rozsudkom a dovolací súd na základe dovolania výrok o tomto treste zruší, rozhodne súčasne o väzbe.

Vzhľadom na to, že obvinený O. J. v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom okresného súdu, sp. zn. 3T/15/2019, z 27. februára 2020 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu, sp. zn. 2To/27/2020, z 24. júna 2020 a dovolací súd v konaní o dovolaní zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj súdu prvého stupňa, podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku bolo potrebné rozhodnúť súčasne o väzbe.

Vzhľadom na časový odstup, ktorý uplynul od údajného spáchania trestnej činnosti a na doterajšie správanie sa obvineného vo výkone trestu, ako aj žiadnu kriminálnu minulosť obvineného O. J., najvyšší súd nezistil existenciu žiadneho z väzobných dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 Trestného poriadku. Preto rozhodol o tom, že sa obvinený do väzby neberie.

Vo vzťahu k ostatným dovolacím námietkam obvineného musí najvyšší súd uviesť, že vzhľadom na to, že dovolaním napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok okresného súdu boli zrušené, bolo by predčasné sa nimi v tomto rozsudku bližšie zaoberať, pretože Mestský súd Bratislava I bude musieť nanovo vo veci rozhodnúť.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.